

21519			
F-sak 081/2019 K-sak 095/2019			
Saksbehandler: Kristian A. Moen			
Sakens hjemmelsgrunnlag: Plan- og bygningsloven			
Jnr. ref: 2019/508	Arkiv:	Klageadgang:	Off. dok: ja

Kommuneplanens samfunnsdel – sluttbehandling

Bakgrunn

Planforslag for kommuneplanens samfunnsdel ble sendt på høring i f-sak 065/2019 under formannskapsmøtet 19. september. Planforslag ble lagt ut til offentlig ettersyn i tråd med plan- og bygningsloven og høringsfristen ble satt til 1. november. Høring er siste formelle trinn før et planforslag kan vedtas av kommunestyret. Det har kommet høringsuttalelser fra Nordland fylkeskommune og Fylkesmannen i Nordland. Begge høringsuttalelser er vedlagt og er på ca. 3 sider hver.

Høringsuttalelse fra NFK

Under er et utdrag fra uttalelsen til Nordland fylkeskommune.

Nordland fylkeskommune mener foreliggende planforslag er et godt utgangspunkt for en endelig plan. Noen justering i henhold til kommentarene over er ønskelig at Rødøy kommune foretar. Dette vil styrke plandokumentet ved at det blir et bedre verktøy for oppnåelse av mål og resultat i den nære framtid, men også på lang sikt. Med dette ønskes Rødøy kommune lykke til videre med planarbeidet.

Det er en stort sett positiv uttalelse, med noen forslag til forbedring av planen. Kort oppsummert er forslagene til forbedring/videre arbeid:

- Kunnskapsgrunnlaget må holdes oppdatert framover.
- Det anbefales å flytte kapittel om klimatilpasning, folkehelse og bærekraft til fremst i dokumentet.
- Forutsetninger for planen bør også flyttes framover. De ønsker også at flere overordnede føringer nevnes, inkludert ny kommunelov som påvirker kommuneplanens handlingsdel.
- *Strategiene*, punktene under «dette gjør vi for å få det til» er finmasket og tilnærmet tiltak på enkelte områder.
- Det bør utarbeides indikatorer til hvert satsingsområde.
- Det må presiseres at arealkapittelet er førende for arealdelen av kommuneplanen. Fortetting bør være tema.

- Akvakultur- og sjømatnæringen bør involveres i kommuneplanarbeid.
- De etterlyser arealregnskap.
- Føringer for bolig- areal- og transportplanlegging må legges til grunn for kommunal planlegging.
- Kommunen har en rolle og et ansvar når det skal lages et best mulig kollektivtilbud.

Høringsuttalelse fra Fylkesmannen i Nordland

Fylkesmannen kom med en uttalelse til planarbeidet under innspillsrunden sommeren 2019. Uttalelsen som har kommet nå kommer som et tillegg til den tidligere.

De peker på det som viktig for å øke tilflyttingen at det er tilgang og nærhet til skole og andre kommunale tjenester. En arealstrategi som legger føringer for lokalisering av nye boliger vil bygge opp under satsingsområdet befolkningsutvikling og klima/folkehelse og bærekraft.

Mye av høringsuttalelsen er viet til boligsosiale hensyn. I boligpolitisk plan for 2015-2018 står det at «Utover dette kjenner man ikke til at noen i denne målgruppen mangler bolig i dag.» Fylkesmannen mener kommunen ikke har oversikt over boligbehov hos innbyggere som sliter med rus/psykiske lidelser. De boligsosiale spørsmålene har utydelig fokus og arbeid med vanskeligstilte i boligmarkedet (rus/psykiatri, økonomisk vanskeligstilte, sårbare barnefamilier, mennesker i sårbare overgangsfaser osv.) har ikke stor oppmerksomhet. De stiller spørsmål ved en arealstrategi der det forutsettes at vanskeligstilte skal tilbys bolig i det ordinære boligmarkedet.

Det etterlyses beskrivelse av medvirkningsarbeid. Spesielt når det gjelder barn og unges medvirkning.

De savner mer omtale av landbruket, hvilke utfordringer kommunen må være oppmerksom på, og mer fokus på næringsutviklingspotensialet for landbruket.

Vurdering av høringsuttalelsene

Generelt er høringsuttalelsene positive. De forslagene som kommer fram er stort sett mindre endringer eller ting som bør tas med videre i arbeidet med arealplan.

Både fylkeskommunen og kommunen ønsker at kapittel om planpremisses/forutsetninger flyttes lengre fram i dokumentet, inkludert kapittelet om klimatilpasning, folkehelse, og bærekraft. De ønsker at forutsetningene og de gjennomgående temaene bør komme fremst i planen fordi de legger rammene for planen. Grunnen til at rekkefølgen i planforslaget er som den er kommer av at dokumentet skal være så lettlest som mulig for innbyggere og andre som er interessert i Rødøys politikk. Kommuneplanens samfunnsdel skal vise hvilke strategiske valg man tar, og planforslaget framhever derfor det man styrer lokalt.

Enkelte av strategiene er tilnærmet tiltak. Kommuneplanens samfunnsdel skal være et langsiktig og strategisk dokument og skal derfor i utgangspunktet ikke inneholde tiltak. Strategiene skal «ligge på et grovkornet nivå med hensyn til holdbarhet og langsiktighet» som fylkeskommunen sier det. Uten at vi vet spesifikt hvilke punkter de sikter til, så bør det være tilstrekkelig handlingsrom i strategiene som de foreligger. Enkelte leder klart til en spesiell type tiltak, men det ligger fortsatt stor fleksibilitet i utforming og omfang av eventuelle tiltak. Det påpekes at tiltak hører til i en handlingsdel knyttet til økonomi. Administrasjonen anbefaler at både mål og strategier vurderes. Er strategiene grovkornet nok, eller bør noen av dem flyttes til økonomiplanen?

Fylkeskommunen mener arealkapittelet i samfunnsdelen må ha en klar presisering om at samfunnsdelen er førende for arealdelen. Fortetting bør også være et tema. Samfunnsdelen er den overordnede planen i kommunen og det følger dermed at arealstrategiene i samfunnsdelen er førende for arbeidet med ny arealdel. Samfunnsdelen skal også gi grunnlaget for prioriteringer i arealdelen, f.eks. knyttet til arealbehov for ulike funksjoner, valg av infrastruktur, boligpolitikk og næringspolitikk, kommunal service mv. Dette var intensjonen og har vært diskutert i styringsgruppa for planen. Det kan være fornuftig å ta med en setning om det for at det skal være klart og tydelig for alle som leser planen.

Når det gjelder fortetting inneholder arealstrategiene noen føringer som tilsier at det er den generelle tanken, selv om man fokuserer på fleksibilitet. Det er bygget 25 eneboliger i Rødøy siden 2011, og de fleste av disse har blitt bygget i nærheten av boligfelt og kommunale tjenester. Dette gjelder i enda større grad de kommunale tomannsboligene som har blitt bygget. Det er sterke nasjonale og regionale føringer for fortetting. Samordnet bolig- areal- og transportplanlegging må legges til grunn for kommunens planlegging. Arealbruk henger naturligvis tett sammen med f.eks. transport. Lokalisering av nye boligfelt og andre byggeprosjekt i forhold til rutetraseer, havner og transportkorridorer er viktig og kan påvirke kollektivtilbudet kommunen har mulighet til å få. Fortettingspolitikken i Rødøy må sees i sammenheng med eksisterende bosettingsmønster og utbyggingstakten. Bosettingsmønsteret i dag er upraktisk dyrt å skulle betjene med kollektivtransport, og derfor er man fra før avhengige av at de fleste sørger for egen transport. Allikevel er trafikkvolumet og årlig kjørte kilometer per bil lavt. Det er antydning til fortetting i kommunen fra før, både i de enkelte kretsene, men også i kommunen som helhet. Det lave byggevolumet gjør at det er vanskelig å påpeke en tydelig trend. Over tid må man forvente at det blir en «lokal sentralisering» også her, men det kan være at sterke tiltak for fortetting fører til at folk heller flytter helt andre steder enn innad i kommunen til de stedene man vedtar som områder for fortetting.

Fylkesmannen vier mye av høringsuttalelsen til boligsosiale hensyn. De stiller spørsmål «ved en arealstrategi der det forutsettes at vanskeligstilte skal tilbyd bolig i det ordinære boligmarkedet». I planforslaget står det som en strategi at kommunen ikke skal bygge nye utleieboliger. Målet er å gjøre det mer attraktivt å bygge privat. Siden 2011 er det bygget 18 kommunale boliger mot 25 private. Totalt eier kommunen 78 utleieboliger. Alle de nye boligene er universelt utformet, og totalt har kommunen boliger som skal passe alle brukergrupper. Forøvrig kan det virke som om deler av tilbakemeldinga er basert på feillesing. I boligpolitisk plan står det at «Utover dette kjenner man ikke til at noen i denne målgruppen mangler bolig i dag». Dette har blitt lest som at vi ikke har oversikt. I Rødøy har vi smådriftsfordeler som gjør at vi har bedre oversikt enn hva de fleste kommuner kan ha. Det er ingen bostedsløse i Rødøy, og det er uvanlig mange i de vanskeligstilte gruppene som eier egen bolig. Noen av gjennomgangsboligene i kommunen prioriteres til kommunalt ansatte, men det går ikke på bekostning av vanskeligstilte grupper. Det er ledige kommunale utleieboliger på flere steder og i flere prisklasser i kommunen. De dyreste vil fortsatt være billigere enn typisk leiepris andre steder. For spørsmålene som tas opp har kommunen så få saker at de behandles enkeltvis.

Fylkeskommunen etterlyser mer involvering av akvakultur/sjømatnæringa. Sjømatnæringa er en veldig viktig næring for kommunen, de har mange arbeidsplasser og stor verdiskaping. Til denne prosessen ble de invitert med på lik linje med alle andre næringsdrivende. Det vil si at de ble spesielt oppfordret til å delta på åpne møter om planen, og at de fikk tilsendt et spørreskjema som vi ba alle næringsdrivende fylle ut. Det er viktig med et godt samarbeid mellom kommunen og næringsdrivende, men mange er nok mer interessert i arealdel og handlingsdelene i kommunale planer. Det blir derfor viktig å få dem med i større grad når arealdelen skal revideres. Det samme gjelder stort sett også landbruksnæringa. Et

tettere samarbeid mellom næringsutvikling og landbruksfaglig kompetanse og sterkere inkludering i arealplanarbeidet skal sørge for gode vilkår for videreutvikling av landbrukssektoren.

Fylkesmannen understreker viktigheten av at barn og unge blir involvert i medvirkningsprosesser, og at deres medvirkning må tilpasses. 1. april 2019 var det møte mellom kommunen og alle ungdomsskoleelevene – «medvirkningsworkshop». Politikerne i kommunen var også invitert. Temaet for dagen var nåtid og framtid for Rødøy. Opplegget gjennom dagen var basert på medvirkningsmetoder fra «Medvirkningshåndboka» som er utgitt av barneombudet. Ungdommene var engasjerte og i gruppearbeidene var det mye gode diskusjoner i løpet av dagen. Den største utfordringa er å skulle videreformidle det som kom fram til beslutningstakere. Etter workshopen ble ungdomsskolene oppfordret til å jobbe videre med temaene med mål om å fange opp innspill fra de som ikke fikk sagt det de ville i løpet av workshopen. Ungdomsrådet i kommunen var med på medvirkningsworkshopen, og de har hatt kommuneplanens samfunnsdel som tema på egne møter. De yngre barna ble ikke tatt med direkte i denne runden, men medvirket i forbindelse med planstrategiarbeidet i 2016. For å få en nyttig medvirkningsprosess er det viktig at de som deltar forstår intensjonen med prosjektet, og at de får en meningsfylt oppgave. Basert på innspillene vi fikk fra de yngre barna tidligere kan det være mer hensiktsmessig å ta de med på prosesser rundt ting som påvirker hverdagen deres mer direkte.

Prosess videre

Det er tre hovedalternativer for videre planprosess: Alternativ 1 er å vedta planen som den foreligger i planforslaget. Alternativ 2 er å gjøre mindre justeringer før man vedtar. Alternativ 3 er å gjøre større endringer. Ved større endringer bør planen sendes på ny høring i minst seks uker. Dersom det ønskes større endringer bør det settes ned en politisk arbeidsgruppe for å utarbeide et nytt planforslag. For å få en ferdig plan er det viktig å ha fokus på framdrift i arbeidet.

Planen skal vedtas av kommunestyret. Etter vedtak er det tenkt å jobbe med grafikk og utforming for å lage et hefte som kan distribueres. Seksjonene «forord fra ordføreren» og «planprosessen» bør anses som redaksjonelle endringer, og kan fullføres når planen er vedtatt.

Planen skal vurderes hvert fjerde år, og kan da revideres ved behov. For å vurdere planen må man ha et oppdatert kunnskapsgrunnlag for kommunen, og indikatorer for måloppnåelse i planen. Etter planen er vedtatt vil det derfor utarbeides et sett med indikatorer med mål om å gi innsikt i om vi når målene i planen. Kunnskapsgrunnlaget med indikatorer kan settes sammen i et hefte tilsvarende det som ble utarbeidet tidlig i planprosessen, og det bør oppdateres før planstrategien skal vedtas hvert fjerde år.

Fylkesmannen og fylkeskommunen etterlyser et arealregnskap i sine uttalelser. Arealregnskap skal vise hvilke utbyggingsarealer som er til ulike formål i eksisterende plan, og en vurdering av fremtidig arealbehov for blant annet bolig, nærings, og fritidsbebyggelse. Arealregnskap inneholder typisk også oversikt over forskjellige naturtyper. Dette bør utarbeides helt i starten av prosessen med ny arealplan.

Forslag til endringer

Som nevnt over så kan det gjøres mindre endringer i planen før den vedtas uten at man må sende den på ny høring. Under er en liste med noen forslag til endringer/tilføyinger. Før planen vedtas må formannskap og kommunestyre gå gjennom og vurdere de mål og strategier som står i planforslaget. Dersom mål og strategier skal endres bør saken utsettes.

- Side 10, slutten av andre avsnitt: tilføye «Mål og strategier i denne planen er førende for arealplanarbeidet.»
- Side 12, andre avsnitt endres til: «Plan- og bygningsloven, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, Fylkesplan for Nordland 2013-2025, Saltenstrategier, stortingsmelding 18 (2016-2017) «Berekraftige byar og sterke distrikt» og andre nasjonale og regionale plandokumenter legges til grunn for arbeidet med samfunnsdelen. Rødøy kommune deltar også i regionale plansamarbeid som skal legges til grunn.»

Konsekvenser

Kommuneplanens samfunnsdel, som planforslaget foreligger, innebærer en prioritering av satsingsområdene oppvekst, helse og omsorg, befolkningsutvikling, og næringsutvikling. Hvert satsingsområde har flere mål hvorav en del av de er veldig ambisiøse. Målene og strategiene i planen skal ligge til grunn for utviklingsarbeidet i kommunen og planen skal fungere som det overordnede styringsverktøyet.

Planen inneholder i liten grad konkrete tiltak. Derfor må mål og strategier følges opp i økonomiplan og andre handlingsplaner. Tiltak i handlingsplaner må også kunne forankres i samfunnsdelen.

Det er fokus på samskaping, informasjonsdeling og samarbeid mellom sektorer i planen. Det er ikke en sterk kultur for dette i Rødøy fra før. Ansvar for samarbeid ligger på alle parter i samarbeidet. Politikerne i kommunen må jobbe for å skape en samarbeidskultur i samfunnet for at vi skal nå mange av målene i planen.

Målene og strategiene under næringsutvikling tilsier en annen, eller mer omfattende, tilnærming til området enn hvordan det har vært jobbet i kommunen før.

Konklusjon

Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 kan vedtas som framlagt i planforslaget av 10.9.19. Noen endringer bør gjøres:

- Side 10, slutten av andre avsnitt: tilføye «Mål og strategier i denne planen er førende for arealplanarbeidet.»
- Side 12, andre avsnitt endres til: «Plan- og bygningsloven, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, Fylkesplan for Nordland 2013-2025, Saltenstrategier, stortingsmelding 18 (2016-2017) «Berekraftige byar og sterke distrikt» og andre nasjonale og regionale plandokumenter legges til grunn for arbeidet med samfunnsdelen. Rødøy kommune deltar også i regionale plansamarbeid som skal legges til grunn.»

Alternativt kan det jobbes videre med planen. Da må det settes ned en politisk arbeidsgruppe, som kan være formannskapet, som er ansvarlige for å utarbeide nytt planforslag.

Vedlegg

- Planforslag, Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032
- Fylkesmannens uttalelse – Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2023 – Rødøy kommune
- Nordland fylkeskommune - Uttalelse - Kommuneplanens samfunnsdel for Rødøy kommune
- Særutskrift f-sak 065/2019: Kommuneplanens samfunnsdel – høring av planforslag

Rådmannens innstilling:

Alternativ 1

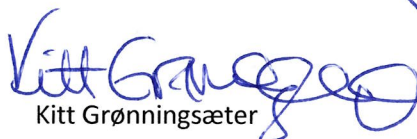
Vedlagt planforslag for kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 vedtas med følgende endringer:

- Side 10, slutten av andre avsnitt: tilføye «Mål og strategier i denne planen er førende for arealplanarbeidet.»
- Side 12, andre avsnitt endres til: «Plan- og bygningsloven, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, Fylkesplan for Nordland 2013-2025, Saltenstrategier, stortingsmelding 18 (2016-2017) «Berekraftige byar og sterke distrikt» og andre nasjonale og regionale plandokumenter legges til grunn for arbeidet med samfunnsdelen. Rødøy kommune deltar også i regionale plansamarbeid som skal legges til grunn.»

Alternativ 2

Formannskapet utarbeider et nytt planforslag som legges fram for kommunestyret i løpet av vinter/vår 2020.

Rødøy kommune, 08.11.2019

Kitt Grønningsæter

Rådmann

K.A. Moen

Kristian A. Moen

Konsulent

Utskrift av møteprotokoll

for Rødøy formannskap i møte på Rødøy rådhus onsdag den 4. desember 2019

Av 5 medlemmer var 5 tilstede (medregnet møtende varamedlemmer).

Sak 081/2019: KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL: SLUTTBEHANDLING

Jf. saksutredning 21519

Rådmannens innstilling:

- Alternativ 1: Vedlagt planforslag for kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 vedtas med følgende endringer:
- Side 10, slutten av andre avsnitt: tilføye «Mål og strategier i denne planen er førende for arealplanarbeidet.»
  - Side 12, andre avsnitt endres til: «Plan- og bygningsloven, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, Fylkesplan for Nordland 2013-2025, Saltenstrategier, stortingsmelding 18 (2016-2017) «Berekraftige byar og sterke distrikt» og andre nasjonale og regionale plandokumenter legges til grunn for arbeidet med samfunnsdelen. Rødøy kommune deltar også i regionale plansamarbeid som skal legges til grunn.»
- Alternativ 2: Formannskapet utarbeider et nytt planforslag som legges fram for kommunestyret i løpet av vinter/vår 2020.

Vedtak:

Vedlagt planforslag for kommuneplanens samfunnsdel 2020-2032 vedtas med følgende endringer:

- Side 10, slutten av andre avsnitt: tilføye «Mål og strategier i denne planen er førende for arealplanarbeidet.»
- Side 12, andre avsnitt endres til: «Plan- og bygningsloven, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, Fylkesplan for Nordland 2013-2025, Saltenstrategier, stortingsmelding 18 (2016-2017) «Berekraftige byar og sterke distrikt» og andre nasjonale og regionale plandokumenter legges til grunn for arbeidet med samfunnsdelen. Rødøy kommune deltar også i regionale plansamarbeid som skal legges til grunn.»

Enstemmig.

Rett utskrift

Rødøy kommune, formannskapskontoret den 06.12.2019

Ragnhild Aakre Seljevoll, førstekonsulent

Planforslag

RØDØY KOMMUNE

KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL

RØDØY
kommune

INNHALDSFORTEGNELSE

Kommuneplanens samfunnsdel.....	1
Innholdsfortegnelse.....	2
Forord fra ordføreren.....	2
Kontekst for planen.....	3
Skape det gode liv – sammen for kystfolket under polarsirkelen.....	4
Oppvekst – livsmestring og kvalitet.....	5
God helse og omsorg – gjennom hele livet.....	5
Befolkningsutvikling – snu nedgang til vekst.....	7
Næringsutvikling – allsidighet og økt verdiskaping.....	8
Arealstrategier – realisere fordelene ved god plass.....	8
Klimatilpasning, folkehelse og bærekraft.....	11
Forutsetninger.....	11
Planprosessen.....	14
Oppfølging og gjennomføring.....	15

FORORD FRA ORDFØREREN

Innholdsfortegnelse og forord fra ordføreren blir ikke ferdigstilt før nærmere endelig vedtak.

KONTEKST FOR PLANEN

Verden rundt oss er i stadig endring. Det er ikke alt vi kan påvirke, men vi kan planlegge for å takle utfordringene og benytte mulighetene best mulig.

Klimatilpasning, folkehelsearbeid, og bærekraft ligger som premiss for planlegging i kommunen.

Vi påvirkes mest av det som skjer nærmest der vi bor, men en del nasjonale og globale trender vil påvirke oss i stor grad og i lang tid:

- Klimaet er i endring
- Endret demografi nasjonalt og globalt
- Økende digitalisering og automatisering
- Økt mobilitet og migrasjon
- Endring i tilgang på ressurser

Den globale gjennomsnittstemperaturen øker, og effekten blir større jo lengre fra ekvator man er. Klimaendringene vil ha enorme konsekvenser globalt. I Nord-Norge forventes det lengre vekstsesong og hyppigere ekstremvær. Primærnæringene vil påvirkes spesielt.

I Norge og i Rødøy har vi en tydelig aldring av befolkningen. Denne trenden er enda tydeligere i Europa, og i en del store østasiatiske land. I mange typiske utviklingsland er det en kraftig yngrebølge. Norge har fødselsoverskudd og migrasjonsoverskudd, og det forventes at det vil fortsette, men med noe lavere befolkningsøkning enn nå.

Digitalisering påvirker alle samfunnsområder, og ofte i revolusjonerende grad. Det gir muligheter for bedre og enklere tilgjengelige tjenester, men krever evne til omstilling. Internett har blitt en essensiell del av folks liv, og et absolutt krav for de fleste bedrifter. Digitaliseringen gjør at man kan være mindre stedsavhengig. Økende automatisering og robotisering vil endre arbeidsmarkedet på alle nivåer.

Folk flytter og reiser mye mer enn før. Digitalisering, lave reisekostnader, og økt internasjonal integrasjon er viktige drivere, og gjør reise enklere. En økt andel av verdensbefolkninga bor i et annet land enn der de er født. Flyttemønsteret i Norge viser en tydelig sentralisering, og det er de unge voksne som flytter til byen i størst grad.

Befolkningsvekst og velstandsvekst gjør at jordens pressede ressurser blir stadig mer belastet. Fram mot 2050 beregnes det et behov for 70 prosent økning i matproduksjon. Klimaendringene vil endre ressurstilgangen. Det blir mer ørken, permafrost tiner, lengre vekstsesong i nord, og usikkert vær. Det er stor satsing på fornybare energikilder, og press for overgang fra fossile energikilder.

SKAPE DET GODE LIV – SAMMEN FOR KYSTFOLKET UNDER POLARSIRKELEN

Visjonen for Rødøy kommune: «Skape det gode liv – sammen for kystfolket under polarsirkelen» - er en drøm og et kontinuerlig mål for Rødøy. Visjonen sier både hva vi vil oppnå, og hvordan vi skal jobbe for å oppnå det – sammen. «Det gode liv» har forskjellige betydning fra person til person, men det er en del felles forutsetninger som de fleste av oss trenger for å ha det godt. Det er disse tingene denne planen fokuserer på, og mange av dem løses best gjennom samskaping. Samskaping innebærer at politikere, kommuneadministrasjonen, næringslivet, og innbyggerne samarbeider for å finne de gode løsningene. En av rollene til kommuneorganisasjonen er å være en demokratisk samarbeidsarena for oss som bor her. Denne rollen må stadig utvikles og er spesielt viktig for Rødøy med de utfordringene vi forventer når det gjelder for eksempel befolkningsutvikling og inntektsutvikling.

Kystfolket under polarsirkelen er oss. Rødøy kommune ligger under polarsirkelen på Helgelandskysten og er kjent for sine naturskjønne omgivelser som varierer fra høyfjell og isbre, via skjærgården med tusen øyer og skjær og helt ut til storhavet. Rødøy ligger midt i nordlandsleia, og øyene i kommunen har vært viktige kjennemerker for sjøfarende.

Kommuneplanens samfunnsdel er en strategisk plan som peker ut kommunens satsingsområder. Disse skal gis særlig oppmerksomhet og ressurser de kommende årene. Planen skal gi forutsigbarhet for innbyggere og administrasjon i kommunen, og den skal gjøre at vi kan dra i samme retning.

Våre satsingsområder:

- *Oppvekst – livsmestring og kvalitet,*
- *God helse og omsorg – gjennom hele livet,*
- *Befolkningsutvikling – snu nedgang til vekst, og*
- *Næringsutvikling – allsidighet og økt verdiskaping*
- *Arealstrategiene – realisere fordelene ved god plass*

Skal sammen sikre et bærekraftig Rødøy og fokusere på det som er viktigst for flest. Felles for satsingsområdene er at de fokuserer på økt involvering og på det vi tror er viktig for å leve det gode liv.

Denne planen retter seg først og fremst mot befolkningen i Rødøy, men også mot de som vurderer å flytte hit og andre som er interessert i hvem vi er og hva som er viktig for oss. I denne planen kaller vi oss «vi». Felles for oss er drømmen om det gode liv.

OPPVEKST – LIVSMESTRING OG KVALITET

Barn og unge er framtida vår, og de fortjener en så god start på livet som vi kan gi dem. Rødøy er et trygt sted å vokse opp, og vi skal sørge for at det fortsetter å være det. Ungene skal oppleve tilhørighet, de skal få prøvd seg på ulike utfordringer, og de skal oppleve mestring i skolen.

Rødøy har et desentralisert skole- og barnehagetilbud. Det er ingen videregående skoler i kommunen. Vi må derfor legge til rette for at det skal kunne arrangeres felles kultur- og idrettsaktiviteter, og sørge for at barn og unge har mulighet til å ha tett kontakt med hverandre – også de som går på videregående skole.

Dette skal vi oppnå

Barn og unge skal oppleve gode overganger mellom barnehage, grunnskole, og videregående skole

De som jobber med barn og unge skal ha høy kompetanse innen sine fagfelt

Vi skal ha gode læringsarenaer i Rødøy

Barn og unge skal ha kompetanse som fremmer god fysisk og psykisk helse, og som gir muligheter for å ta ansvarlige livsvalg

Barn og unge skal erfare at de blir lyttet til og har reell innflytelse

Barn og unge skal være kjent med hele kommunen, og med hverandre

Dette gjør vi for å få det til

- Elevene får mulighet til å bli godt kjent med neste nivå før de begynner der
- Har en felles plan for alle barnehager og skoler
- Samarbeider tett med videregående skole

- Gir personalet relevant etter- og videreutdanningstilbud
- Organiserer oss for god utnyttelse av kompetansen
- Er engasjert i regionale og nasjonale prosjekter

- Øremerker midler til tidlig innsats
- Tar i bruk ny tilgjengelig teknologi
- Har gode, levende skole- og folkebibliotek i hele kommunen

- Videreutvikler helsefremmende skoler og barnehager
- Utvikler og styrker barnas sosiale kompetanse
- Barnevernet bidrar til å skape gode oppvekstvilkår for barn og unge
- Har varierte og gode anlegg for kultur, idrett og friluftsliv
- Tilbyr møteplasser på tvers av generasjonene

- Sørger for at ungene blir kjent med politikerne og kommuneadministrasjonen
- Tilrettelegger arenaer der barn og unge deltar aktivt
- Gir enkel oversikt over saker som blir behandlet i kommunen

- Sørger for at barn og unge blir tidlig kjent med hele kommunen
- Gir dem opplevelser som viser hva det betyr å være *kystfolket under polarsirkelen*, gjennom blant annet Camp Gjerøy
- Regelmessige møter mellom barn og unge fra kommunens ulike kretser
- Sørger for at de kan holde kontakt med hverandre og kommunesamfunnet også etter de begynner på videregående skole
- Sørger for at barn og unge blir kjent med lokalhistorien sin

GOD HELSE OG OMSORG – GJENNOM HELE LIVET

Helse, levekår og livsstil henger tett sammen og kommunen og innbyggerne må jobbe forebyggende sammen for at hver enkelt skal ha så gode forutsetninger for god helse som mulig. Vi skal jobbe kontinuerlig og framtidsrettet for at de som ønsker det skal få bo hjemme så lenge som mulig, og vi skal tilby gode tjenester for de som ikke lenger kan det.

Trivsel, sosiale og miljømessige forhold, og forebygging er alle viktige for folkehelsen. Hver enkelt har selvstendig ansvar for egen helse, men helhetlig planlegging og koordinering vil gjøre det lettere å gjøre de gode valgene.

Dette skal vi oppnå

Ha helsefremmende og forebyggende aktiviteter

Dette gjør vi for å få det til

- Jobber med folkehelsearbeid
- Tilrettelegger for et variert kultur, idretts- og friluftsliv
- Bekjemper ensomhet
- Tilbyr åpen dør i skolen
- Ungdata-undersøkelsene følges opp med tiltak og undervisning
- Har temadager om psykisk helse på skolene
- Er en AKAN-kommune

Ingen skal oppleve utenforskap

- Møter alle på en måte som fremmer likeverd og medbestemmelse
- Bidrar til mestring i møte med helse- og livsutfordringer
- Dagtilbud til mennesker som har falt utenfor arbeidslivet
- Har et demensvennlig samfunn som tar vare på og integrerer personer med demens i fellesskapet

Flest mulig skal kunne bo hjemme hele livet

- Har helsestasjon for eldre
- Gir flest mulig døgkontinuerlige hjemmetjenester og gode responstjenester
- Bruker velferdsteknologi for å utvide tjenestetilbudet
- Har et demensteam
- Gir dagtilbud for demente

Vi skal tilby trygge og tilgjengelige tjenester gjennom livsløpet

- Har et godt fastlege-, psykiatri- og rustilbud
- Har tilstrekkelig med plasser ved omsorgssentrene
- Tilbyr aktiviteter og gode opplevelser ved omsorgssentrene
- Oppfyller kriteriene for livsgledehem

Vi skal være en attraktiv kompetansearbeidsplass

- Har en heltidskultur
- Gir personalet relevant etter- og videreutdanningstilbud
- Samarbeider med videregående og høyere utdanning og deltar i forskning

Vi skal være en foregangskommune innen samskaping i helsesektoren

- Bruker velferdsteknologi i samhandling med spesialisthelsetjenesten
- Bruker velferdsteknologi i avstandsoppfølging for kronikere
- Tar initiativ til nye arbeidsmåter og samarbeid med det frivillige

BEFOLKNINGSUTVIKLING – SNU NEDGANG TIL VEKST

Vi skal gjøre det mer attraktivt å bo og oppholde seg i Rødøy og skape felles identitet og tilhørighet. Det handler om å utvikle det som er bra her og å finne løsninger på det som er mindre bra. Det handler også om å synliggjøre det som er bra og å vise folk hvorfor det er så fint å bo i Rødøy. Rødøy skal være et sted hvor alle har mulighet til å utvikle seg, og et sted hvor vi tar godt vare på hverandre.

Det har vært nedgang i folketallet i kommunen over mange år, og vi vil jobbe for å snu denne trenden. For å få til det må vi gjøre det fristende for ungdommen å bosette seg i kommunen, og å tiltrekke oss tilflyttere. Befolkninga, næringslivet, og kommunen må jobbe sammen for å gjøre Rødøy til et attraktivt sted å bo og leve.

Visjonen vår «skape det gode liv – sammen for kystfolket under polarsirkelen» innebærer et fokus på befolkningsutvikling. Kommunen som organisasjon har en viktig rolle i å tilby gode tjenester til befolkninga. Et fokus på gode kjernetjenester er også viktig for befolkningsutviklinga. Samtidig er vi avhengige av enkeltmennesker og organisasjoner som ønsker å skape det gode liv for sine lokalsamfunn. Befolkningsutviklinga er et resultat av mange faktorer, og vi må bidra til at enda flere kan leve «det gode liv» i Rødøy.

Dette skal vi oppnå

Rødøy skal være en trygg og trivelig kommune å bo i

Dette gjør vi for å få det til

- Jobber for infrastruktur som gjør at man kan møtes og ha kontakt på tvers av hav og fjell
- Tilrettelegger for at boligmassen passer de ulike behovene i befolkninga
- Dyrker de positive trekkene ved alle bygdene
- Framsnakker Rødøy og tilbudene som finnes i kommunen
- Synliggjør kvalitetene ved å bo i små bygdesamfunn
- Legger til rette for at alle kan knytte bånd

Ungdommen vår skal få muligheter som gjør at de ønsker å bli i kommunen

- Veileder ungdommen til å ta utdanninger som gir arbeidsmuligheter i kommunen
- Skaper tettere kontakt mellom næringsliv, skole, og organisasjoner

Vi skal tiltrekke oss tilflyttere og besøkende

- Er med på å utvikle og prøve ut nye prosjekter
- Jobber for å være en enkel kommune å flytte til
- Ildsjeler og næringslivet gjør det tydelig at tilflyttere er ønsket og betyr mye for kommunen
- Gir god informasjon til besøkende og tilflyttere

NÆRINGSUTVIKLING – ALLSIDIGHET OG ØKT VERDISKAPING

Vi ønsker et allsidig og bærekraftig næringsliv i Rødøy. Kommunen må legge til rette for næringslivets behov, og være gode på å informere om hva vi kan tilby. De ulike rollene kommunen har må utvikles, og det må sørges for kort saksbehandlingstid, bedre kommunikasjon på tvers av sektorer, og at kommunen blir en pådriver og veileder for bedriftene som trenger det.

Det er høy andel selvstendig næringsdrivende i kommunen, og ingen typiske hjørnesteinsbedrifter. Primærnæringene står sterkt, men det er også mye annen næringsvirksomhet i kommunen. Over de generelle målene for næringsutvikling har vi listet opp fem viktige næringer hvor vi ønsker videreutvikling og økt bærekraft – nyrekruttering, lønnsomhet, og samspill med naturen er viktige stikkord.

Dette skal vi oppnå

Dette gjør vi for å få det til

Landbruk

- Jobber for at kulturlandskapet opprettholdes
- Bidrar til kompetanseheving og støtter innovative prosjekter
- Bidrar til at flest mulig gårdsbruk drives videre

Fiskeri og havbruk

- Jobber for at havbruksnæringa går over fra fossil til fornybar energi
- Tilrettelegger for utvikling av den blå åker
- Jobber for mer videreforedling lokalt
- Jobber for økt bærekraft i næringene

Reindrift

- Bidra til et godt samarbeid og forståelse mellom reindrift og havbruk, landbruk og reiseliv

Reiseliv

- Sørger for god og lett tilgjengelig informasjon til turister, både før og under reisen
- Jobber med turistnæringa for å styrke lokalt og regionalt samarbeid
- Utvikler tydelige opplevelsesprodukter
- Møter kriteriene for nasjonalparkkommuner og utvikler en besøksstrategi
- Lager en masterplan for utvikling av reiselivet i Rødøy

Vi skal være en gründervennlig kommune

- Slipper til ildsjeler og involverer dem i næringsarbeidet
- Er aktive overfor gründere og bedrifter
- Bidrar til at det opprettes flere lærlingeplasser
- Tilbyr kompetanseheving gjennom regionale aktører

Vi skal bidra til næringsvekst og innovasjon

- Jobber for godt samspill mellom kommune og næringsliv
- Reagerer raskt når muligheter dukker opp – vi har beredskap for flaks
- Har en arealplan som tilrettelegger for næringsutvikling
- Jobber for kommunikasjon og moderne infrastruktur tilpasset næringslivets behov

**Vi skal tilby god
veiledning som passer
befolkningen og
næringslivets behov**

- Har en åpen dør inn til kommunalt hjelpeapparat og lett tilgang til basisinformasjon
- Bistår eller kobler opp med nettverk, kompetanse, og hjelp med finansiering
- Jobber sammen med kompetansemiljøer for å sørge for at befolkningen og næringslivsaktører vet hvilke muligheter som finnes
- Integrerer og samordner næringsarbeid med plan- og byggesaksarbeid

AREALSTRATEGIER – REALISERE FORDELENE VED GOD PLOSS

Rødøy kommune har stort areal og ikke et tydelig kommunesentrum. Vi har en sterkt desentralisert struktur, og ønsker at det skal være mulig å opprettholde strukturen også i framtiden. Der kommunen tilrettelegger for boligfelt skal området være tilgjengelig for alle brukergrupper, og det skal være enkelt å komme seg til kommunale tjenester. Mange ønsker å bo utenfor boligfelt, og fokuset vårt skal derfor være fleksibilitet for at folk skal få møtt behovene sine.

God infrastruktur er viktig for bolyst og for næringslivet. Forutsigbar og pålitelig transport av varer og høyhastighets internett er forutsetninger for et moderne samfunn. Primærnæringene er viktige for kommunen og vi vil jobbe for å sikre at de opprettholdes og utvikles. For øvrig er presset på næringstomter og arealer uforutsigbart, og forskjellige områder av kommunen egner seg for forskjellige bedrifter. Vi vil derfor også på næringsområdet ha fokus på fleksibilitet for å kunne realisere fordelene vi har.

Fokusområde

Dette gjør vi

Boligutvikling

- Kommunale boligfelt planlegges nær andre kommunale tjenester
- Planlegger for naturskjønne og romslige boområder
- Oppmuntrer til privat boligbygging gjennom å avstå fra å etablere nye kommunale boliger utover de som allerede er prosjektert

Næringsutvikling

- Har en arealplan som tilrettelegger for næringsutvikling basert på næringenes behov
- Opprettholder driveplikten i jordbruket
- Verner matjord og fokuserer på å sikre viktige områder for jord, beite, og skogbruk

Infrastruktur

- Jobber for at alle kretser får tilgang til høyhastighets internett
- Jobber for bedre kommunikasjonsmuligheter
  - For å få økt frekvens på båt og fergeavganger
  - For å nå et større bo- og arbeidsmarked lokalt og regionalt
  - For økt beredskap og adgang til markedet
  - For bedre trafikknutepunkter – særlig der vei møter hav
- Sikrer tilgang til de naturgitte mulighetene for lek, aktivitet, og opphold
- Tilrettelegger for universell tilgjengelighet
- Kommunen skal ha oversikt over hvilke områder og infrastruktur som er reelt skredutsatt/flomutsatt

KLIMATILPASNING, FOLKEHELSE OG BÆREKRAFT SOM GJENNOMGÅENDE TEMA

Klimatilpasning

Klimaendringene vil gi mer nedbør, hyppigere styrtregn og økt flom og skredfare. Havnivået vil stige og det vil bli endringer i biologisk mangfold. De største farene for vår del er skred og lammede ferdselsårer på grunn av styrtregn eller sterk vind. Klimatilpasning for oss handler derfor blant annet om samskaping og desentralisert struktur på beredskap og andre viktige tjenester.

Folkehelse

Folkehelsearbeid innebærer å svekke faktorer som medfører helserisiko, og styrke faktorer som bidrar til bedre helse. Alle samfunnssektorer og alle nivåer har ansvar for å fremme folkehelsen. Målet med folkehelsearbeid er trivsel og god helse for alle i kommunen. Økende snittalder og økning i følelsen av ensomhet er utfordrende i Rødøy som i resten av landet. Samtidig har vi trivelige små samfunn i kommunen. Vi har gode forutsetninger for å ta vare på hverandre. Vi skal styrke innsatsen for helsefremming og for sykdomsforebygging.

Bærekraft

FNs bærekraftsmål skal være grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen i Norge. FNs 17 bærekraftsmål er en global arbeidsplan for bærekraft mot 2030. Arbeidet med bærekraftmålene skal blant annet sikre sosial rettferdighet, god helse, og stopp i tap av naturmangfold og klimaendringer. Bærekraft har vært et gjennomgående tema i planprosessen.

Bærekraftig utvikling er utvikling som dekker dagens behov uten å ødelegge mulighetene for framtidige generasjoner til å få dekket sine behov. Det handler om å skape forutsetninger for at de neste generasjonene kan leve så gode liv som mulig – selv om de ønsker å leve annerledes enn oss i dag. Når man ser Rødøys kommuneplan opp mot bærekraftmålene er det seks mål som vi har gitt spesielt fokus:

Å gjøre Rødøy inkluderende, trygg, motstandsdyktig og bærekraftig, som er bærekraftsmål 11 er en forutsetning for å opprettholde kommunen. For å få det til skal vi samarbeide om noen av de viktigste trivselsfaktorene som er god utdanning, god helse, full sysselsetting og bærekraftig økonomisk vekst. Vi skal være en foregangskommune innen innovative løsninger og jobbe for solid infrastruktur.

Vi jobber også for å nå de andre bærekraftmålene. Mange berøres av målene og strategiene i denne planen og andre er en del av det daglige arbeidet i kommunen. De fleste målene er både lokale og globale, og samarbeid med andre blir derfor viktig i arbeidet for å nå målene.

FORUTSETNINGER

Rødøy har ambisjoner for framtida. Målene i denne planen er ambisiøse, men oppnåelige. Det er allikevel en del forutsetninger som *må* være på plass. Kommunen har også mange viktige og lovpålagte oppgaver som ikke løftes spesielt fram i kommuneplanens samfunnsdel. Disse skal allikevel ivaretas og anses som forutsetninger for kommunens daglige drift. Målene i planen beskriver først og fremst hvordan vi ønsker å forbedre kommunen utover å utøve lovpålagte oppgaver.

Plan- og bygningslov, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, Fylkesplan for Nordland 2013-2025, Saltenstrategier, og andre nasjonale og regionale plandokumenter legges til grunn for arbeidet med samfunnsdelen. Rødøy kommune deltar også i regionale planarbeid som skal legges til grunn. Dette inkluderer Strategiplan havbruk Salten 2017-2027, Strategiplan reiseliv Salten 2017-2027, samt Kystsoneplan for Helgeland som forventes ferdigstilt høsten 2018.

Rødøy er rangert som en av de *minst sentrale* kommunene i landet. Det betyr blant annet at det ofte er lange avstander mellom folk, til jobben, og til fritidsaktiviteter. Varierende ambisjoner på distriktsutviklingsområdet påvirker oss dermed i stor grad. Dersom folk skal kunne bo slik de gjør i Rødøy er vi avhengige av en aktiv nasjonal distriktpolitikk.

Kommuneøkonomien er blant de viktigste forutsetningene for å kunne tilby lovpålagte tjenester, og for å kunne nå målene i kommuneplanen. Rødøy har et høyt kostnadsnivå per innbygger og får derfor betydelig midler gjennom utgiftsutjevningen. Det er betydelige anlegg for fiskeoppdrett i kommunen, og det er også vannkraftverk og muligheter for vindkraftverk her.

Kommuneøkonomien er sårbar for endringer i fordeling av inntekter fra både naturressurser og utgiftsutjevning. Økonomien må også gi rom for reell demokratisk styring og politiske veivalg.

Kommunestyret er viktig for alt som skjer i kommunen, og vi er avhengig av at engasjerte innbyggere vil stille, og at de er representative for befolkninga. Politikernes rolle og forholdet mellom politikk og administrasjon må være tydelig og tillitspreget. Samspillet mellom kommunen og innbyggerne mellom valg er viktig for at kommunen skal styres demokratisk. Det er derfor viktig med et sterkt og representativt lokaldemokrati med aktiv innbyggerdeltakelse.

Rødøy ligger mellom Salten og Helgeland. En konsekvens av dette er at vi tilhører ulike regioner for ulike fagfelt selv innenfor sektorfelt. Det er viktig for god tjenesteyting med samarbeid mellom de ulike grenene, og samordning av regionsgrenser vil ha stor effekt. Som liten kommune vil framtida også være avhengig av statens kommunesammenslåingspolitikk.

Tilgang på arbeidskraft. For å kunne utøve oppgavene våre som kommune så må vi ha tilstrekkelig kompetanse og kapasitet. Kommunen må arbeide aktivt for å ha attraktive fagmiljøer for å tiltrekke seg folk. Arbeid med kompetanseutvikling og karriereutvikling er viktig både for attraktivitet og for å beholde de flinke. Vi skal være en attraktiv og inkluderende arbeidsgiver som folk er stolt av å jobbe i.

Et bærekraftig Rødøy innebærer en satsing på samskaping. Samskaping innebærer at politikere, kommuneadministrasjonen, næringslivet, og innbyggerne samarbeider for å finne de gode løsningene. Kommunen er opptatt av å ha engasjerte innbyggere, og flere av målene i planen er avhengig av å ha innbyggerne med på laget. For å få til dette må vi ha effektiv og oversiktlig

kommunikasjon. Kommunen må ha god kommunikasjonsflyt internt, og vi må gjøre oss forstått når vi prater med innbyggerne. Vi må også sørge for gode kanaler for medvirkning og innspill.

Gode rammebetingelser for ledelse og styring av kommunen er viktig for den videre utviklinga av kommunen. Det er viktig å ha god nok kapasitet i administrasjonen for planlegging, utvikling og utredningsarbeid. Plansystemet og andre styringsvirkemidler i kommunen må holdes oppdatert og relevant, og det må brukes aktivt. Forvaltningen må være forutsigbar og bruk av dispensasjoner må minimeres.

PLANPROSESSEN

Planprosessen ble offisielt satt i gang i september 2018.

Det har vært et ønske å lage en kortfattet plan med tydelige og overordnede mål. I arbeidet med planen har vi gått bredt ut for å skape engasjement og deltakelse. Politikere, innbyggere, og administrasjonen har deltatt aktivt i arbeidet for å skape et framtidssbilde for Rødøy som vi kan jobbe sammen for.

Formannskapet har vært styringsgruppe for arbeidet. Formannskapet og administrasjonen har jobbet tett sammen gjennom prosessen for å sikre en politisk styrt og faglig god plan.

Største delen av den praktiske jobbinga ble gjennomført vinter og vår 2019. Det ble hentet inn innspill til arbeidet gjennom flere folkemøter i form av medvirkningsworkshop, møter med utvalg, heldagsmøte med ungdomsskoleelevene, og spørreundersøkelse til organisasjonene og bedriftene i kommunen. Engasjementet og oppmøtet på medvirkningsarrangementene har vært veldig bra. På alle møter har det vært representanter fra administrasjonen i tillegg til at styringsgruppa har vært invitert.

Juni 2019 ble et planutkast sendt ut for at Rødøyfjerdinger og andre interesserte kunne komme med nye innspill før planutkastet ble behandlet for endelig vedtak. Totalt kom det fem skriftlige innspill. Innspillene førte til en gjennomgang med mål om forenkling og strømlinjeforming. Mål og strategier

OPPFØLGING OG GJENNOMFØRING

Målene i denne planen er i stor grad overordnede og må spesifiseres før de kan settes ut i praksis. Dette gjøres gjennom planstrategi, kommunedelplaner, handlingsdel med økonomiplan, og kommuneplanens arealdel. Målene i planen må realiseres innenfor de rammene kommunen har til rådighet.

Nasjonale og regionale retningslinjer

I kommunalt planarbeid er det alltid både nasjonale og regionale føringer for hva som skal være innhold i planen, og hvordan planprosesser skal foregå. For kommuneplanens samfunnsdel er det *Plan og bygningsloven, Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2019-2023, Meld. St. 18 (2016-2017) Berekraftige byar og sterke distrikt, Fylkesplan for Nordland 2013-2025, og Meld. St. 15 (2017-2018) Leve hele livet* som inneholder de viktigste føringene. Listen er ikke uttømmende, men det jobbes kontinuerlig for at kommunalt planverk skal være i tråd med til enhver tid gjeldende lovverk og retningslinjer.

Planverk

På sikt skal det kuttes ned på antall kommunedelplaner og sektorplaner for å få et mer helhetlig og oversiktlig kommunalt plansystem. Det eksisterende plansystemet består delvis av utdaterte ad hoc-planer, og om disse skal være relevante for driften av kommunen må de oppdateres.

Framtidig planverk i kommunen bør kunne peke på hvordan de bidrar til å nå målene som er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanens samfunnsdel skal være overordnet og sikre at øvrig planverk drar i samme retning.

Kommunal planstrategi

Planstrategien vil være viktig for få god rutine og oversikt over plansystemet. Det skal lages ny planstrategi i 2020 som bør baseres på retningsvalgene fra kommuneplanens samfunnsdel. Planstrategien er et fireårig dokument som ikke skal utvikle mål og strategier, men skal identifisere utviklingstrekk ved kommunen og vurdere hvilket planbehov kommunen har i kommunestyreperioden.

Kommuneplanens arealdel

Arealdelen omfatter hele kommunen og skal revideres når samfunnsdelen er vedtatt. Eksisterende arealdel ble vedtatt av kommunestyret i 2001. Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene.

Handlingsdel med økonomiplan

Handlingsdelen med økonomiplan er kommunens viktigste verktøy for å sikre god økonomisk planlegging og styring. Handlingsdelen angir ressursfordeling og spesifiserer resultatmål og/eller

tiltak som er tenkt gjennomført for å følge opp målene i kommuneplanen. Handlingsdelen med økonomiplan rulleres årlig.

Vår dato:

31.10.2019

Vår ref:

2018/5997

Deres dato:

Deres ref:

Rødøy kommune

8185 Vågaholmen

Saksbehandler, innvalgstelefon

Lill Hildonen, 75531628

Fylkesmannens uttalelse - Kommuneplanens samfunnsdel 2020-2023 - Rødøy kommune

Det vises til kommunens oversendelse av 20.09.2019 av forslag til samfunnsdel for perioden 2020 - 2023.

Den 23.07.2019 ga Fylkesmannen uttalelse til et foreløpig utkast av planen og disse er fortsatt gjeldende. Fylkesmannen viser til at den 18.10.2019 la Regjeringen fram [Meld. St. 5 \(2019–2020\) Levende lokalsamfunn for fremtiden — Distriktsmeldingen](#)

Vi er i hovedsak tilfreds med de endringer som er gjort i plandokumentet når det gjelder boligutvikling og at kommunen legger noen overordnede føringer for lokalisering av nye boliger. Selv om kommunen ønsker å opprettholde sin spredte utbyggingsstruktur, er det en viktig faktor for å øke tilflyttingen at det er tilgang og nærhet til skole og andre kommunal tjenester. En slik arealstrategi vil dermed også bygge opp under satsingsområdet befolkningsutvikling og klima/folkehelse bærekraft.

Samfunnsdelen vil danne et godt utgangspunkt for kommunens planstrategi som skal vedtas av det nye kommunestyret. Den kommende planstrategiprosessen bør også bli en anledning for kommunestyret til å diskutere om kommunen har forutsetninger for å møte fremtidens utfordringer alene, eller om kommunen heller bør bygge en større og sterkere kommune sammen med nabokommuner. Diskusjonen om utfordringene bør bygge på et mest mulig oppdatert kunnskapsgrunnlag og vi legger derfor ved lenker til en del nyttige databaser som kommunen kan benytte i arbeidet med kunnskapsgrunnlag og utfordringsbilde.

Ressurser/lenker til kommunedata:

Kommunefakta: [her](#)

<https://www.nykommune.no/>

Andre ressurser:

Frie inntekter, produksjon og effektivitet m.m. www.kommunedata.no

www.kommunebarometeret.no

www.bedrekommune.no

www.forbrukerradet.no

www.skoleporten.no

www.fhi.no

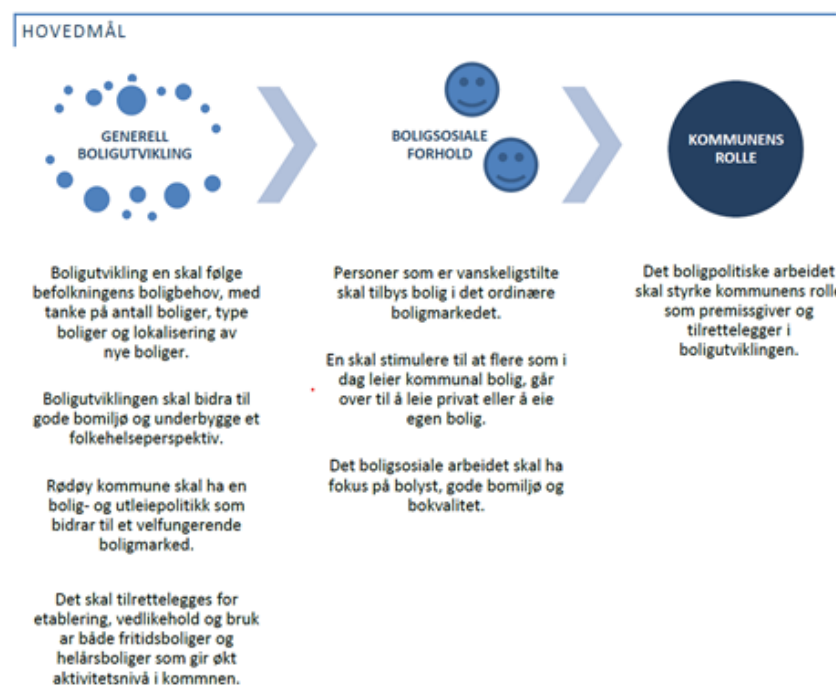
Boligsosiale hensyn

Som vedlegg til saken ligger et informasjonshefte for arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Dette er bra, da det gir et overblikk over lokal situasjon. Her pekes det på at befolkningsutviklingen i Rødøy kjennetegnes ved aldring i befolkningen, flere menn enn kvinner og færre barn/ unge. Det opplyses at det er stor nedgang i elevtall og at dette vil fortsette i årene fremover. Det opplyses at Rødøy kommune kom relativt godt ut på kommunebarometeret 2018 i kategorien pleie og omsorg. De har blant annet gode resultater når det gjelder andel plasser tilpasset demente i kommunen, og de klarer å ta imot utskrivningsklare pasienter fra sykehus.

I planforslaget side 6, under overskriften «god helse og omsorg» løftes kommunens arbeid for folkehelse, god fysisk og psykisk helse, helsetilbud for alle aldersgrupper og døgnkontinuerlige hjemmetjenester, dagaktivitetstilbud samt tilstrekkelig tilbud ved omsorgssentrene frem. Under overskriften «befolkningsutvikling» side 7 pekes det på at de vil tilrettelegge for at boligmassen passer de ulike behovene i befolkningen. Under overskriften «Arealstrategier» side 10, opplyses det at kommunale boligfelt planlegges nær andre kommunale tjenester, og at de vil oppmuntre til privat boligbygging gjennom å avstå fra å etablere nye kommunale boliger utover de som allerede er prosjektert.

Søk på kommunens hjemmeside viser at Rødøy i 2015 vedtok boligpolitisk plan for perioden 2015-2018 (k-sak 062/2015). Planen fokuserer i stor grad på bolig i forhold til rekruttering og tilflytting og unge i etableringsfase. I planen side 9 kan vi lese at kommunen ikke har registrert om det har bostedsløse. Det er planlagt fremskaffing av fire nye omsorgsboliger til mennesker med utviklingshemming. De har ikke oversikt over eventuelle boligbehov hos innbyggere som også sliter med rus/ psykiske lidelser. I tillegg opplyses det her at de kommunale utleieboligene i Rødøy i hovedsak er til disposisjon for kommunalt ansatte som får bo her med tidsavgrenset leieavtale. Utover dette har kommunen 18 såkalte trygdeboliger som er øremerket eldre og uføre.

I boligpolitisk plan side 13 kan vi lese følgende:

Alle disse elementer sett i sammenheng – så synes det som at de boligsosiale spørsmålene har litt utydelig fokus her. Her er oppmerksomheten vendt mot de eldre, de demente og mennesker med utviklingshemming. Det er selvsagt bra. Imidlertid synes det som at arbeid med andre vanskeligstilte i boligmarkedet ikke har så stor oppmerksomhet. Det virker ikke som at det foreligger kartlegging av eventuelle andre boligsosiale behov (boligspørsmål i gruppen rus/psykiatri, økonomisk vanskeligstilte, sårbare barnefamilier, mennesker i sårbare overgangsfaser m.v) verken i forbindelse med utarbeidelse av boligpolitisk plan, og heller ikke nå – i forbindelse med utarbeidelse av første generasjon samfunnsdel i Rødøy kommune. Derfor må det stilles et spørsmål ved en arealstrategi der det forutsettes at vanskeligstilte skal tilbys bolig i det ordinære boligmarkedet.

Barn og unge

Når det gjelder medvirkning er dette ikke spesifikt beskrevet, med unntak av noen få ord. Fylkesmannen vil understreke at barn og unges medvirkning må tilrettelegges; Å få til en god medvirkning med åpne prosesser, tidlig medvirkning og bred involvering krever særlig tilrettelegging for barn og unge. Da er det viktig å utarbeide en klar plan for hvordan og når medvirkningsprosessene skal foregå.

Fylkesmannen er kjent med at unge medarbeidere/tilretteleggere i gruppa MED ungdom i fokus – <http://ungdom.com/> - er skolert og aktive i flere kommuner i Nordland. De har blant annet som oppgave å bidra til gode prosesser rundt medvirkning av og for barn og unge. Dette arbeidet har sitt utspring i Barnekonvensjonen. Å engasjere dem i medvirkningsarbeidet for barn og unge videre planlegging, har flere steder gitt gode resultater med økt reell medvirkning.

Jf. også regjeringens nettsted: <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunereform/Verktoy/lokaldemokrativeilederen/kommunen-og-innbyggerne/med-ungdom-i-fokus/id2617156/>

Landbruk og reindrift

Vi har gitt innspill til planprogrammet og det tidlige planutkastet som skulle sikre tidlig medvirkning. Våre innspill delvis er tatt til følge. I kommunens videre planarbeid kan kommuneplanens arealdel brukes til å prioritere viktige områder for landbruk og reindrift og prioritere mellom ulike interesser.

Landbruk

Det er positivt at kommunen ønsker å verne om matjord og beiteområder. Likevel savner vi en noe større omtale av landbruket og hvilke utfordringer kommunen må være oppmerksom på. Landbruket har potensial for næringsutvikling. Dette kunne vært fanget opp under punktet om «Næringsutvikling – allsidighet og økt verdiskapning».

Reindrift

Det er positivt at kommunen har inkludert reindrift i målene for næringsutvikling. Det handler om å legge til rette for utviklingsmuligheter for reindriftnæringa, og at kommunen ønsker å bidra i dialogen mellom landbruk og reindrift.

Med hilsen

Egil Johansen (e.f.)
Kommunal- og beredskapsdirektør

Lill Hildonen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Nordland fylkeskommune Postmottak Fylkeshuset 8048 Bodø

Vår dato: 31.10.2019
 Vår referanse: 14/4783- 11
 Journalpostid: 19/128367
 Deres dato: 20.09.2019
 Deres referanse: 2019/508
 Org.nr: 964 982 953

Rødøy kommune
 Postboks 93

8185 VÅGAHOLMEN

Uttalelse - Kommuneplanens samfunnsdel for Rødøy kommune

Nordland fylkeskommune viser til oversendte høringsutkast for Rødøy kommune d.20.09.2019. Mottatt til saksbehandling 23.09.2019. Høringsfrist er 01.10.2019.

Generelt

Kommuneplanens samfunnsdel er kommunens strategiske og viktigste overordnede plan. Det er få formalkrav til innholdet i og utformingen av kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanen skal likevel ivareta både kommunale, regionale og nasjonale mål. Den skal ta utgangspunkt i den kommunale planstrategien og legge retningslinjer og pålegg fra statlige og regionale myndigheter til grunn, jf. plan- og bygningsloven (pbl) § 11.1.

Samfunnsdelens viktigste oppgave er å peke ut kommunens satsingsområder de kommende årene. Perspektivet i samfunnsdelen må være langsiktig. Satsingsområdene med mål og strategier må utformes slik at de gir føringer for utviklingsarbeidet i virksomhetene. Dette gjelder også for arbeidet med handlingsdel og økonomiplan. Kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig, jf. pbl § 11-1. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 kan inngå i handlingsdelen.

Det er viktig å sikre god sammenheng mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Samfunnsutviklingen som behandles i samfunnsdelen vil beskrive behov og gi føringer for arealbruken. Samfunnsdelen må inneholde vurderinger av forventet utvikling. Sammenhengen mellom befolkningsvekst og arealbehov må komme tydelig fram. Arealregnskap over utbyggingsareal som ligger inne i gjeldende plan bør presenteres. Analyser av forventet befolkningsutvikling gir føringer for framtidig arealbehov. Behov for utbyggingsareal bør dokumenteres og begrunnes. Samfunnsdelen bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen jf. pbl § 11.2.

Samfunnsdelen skal behandle miljømessige utfordringer knyttet til universell utforming, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og som organisasjon, for sektorene og for utvalgte målgrupper. Samfunnsdelen skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet. Den skal også synliggjøre medvirkning fra andre offentlige organer og private.

Kommentarer

Næringsavdelingen

Nordland fylkeskommune har tidligere gitt tilbakemelding på utkast til kommuneplanens samfunnsdel per e-post d. 12.08.19.

Det er positivt at Rødøy kommune har kommuneplanens samfunnsdel på høring så tidlig i den nye kommunestyreperioden. Det betyr at politikerne vedtar en plan som er gjeldende for hele sin politiske periode. Samfunnsdelen er ofte betraktet som langsiktig, men den skal være aktuell.

Adresse Postmottak Tlf.: 75 65 03 00
 Fylkeshuset E-post: post@nfk.no
 8048 Bodø

Næring og regional utvikling
 Tim Christian Moseng
 Tlf: 75 65 03 10

Besøksadresse Prinsensgate 100

Samfunnsdelen skal være dynamisk og ikke statisk, og derfor gjenstand for hyppig rullering. Det vil si hvert fjerde år. Ved rullering av kommunal planstrategi skal en vurdere rullering (justering) eller total revidering (planprosess) av samfunnsdelen. For at dette skal være mulig, er det viktig å holde kunnskapsgrunnlaget oppdatert. Tidligere dokument «status Rødøy» gir for øvrig et godt grunnlag for dette planarbeidet. Kommuneplanens samfunnsdel må baseres på god kunnskap om egen kommune, nabokommuner og regionen for øvrig.

Foreliggende høringsdokument er aktuell og har klare og tydelige satsingsområder med et bærekraftig fokus. Dette kommer spesielt frem av kapittel om klimatilpasning, folkehelse og bærekraft. Det anbefales derfor at dette kapittelet kommer fremst i planen i og med at dette er gjennomgående tema for planen. FNs bærekraftsmål bør være et utgangspunkt for samfunnsdelen.

Forutsetninger for planen bør også komme tidligere i plandokumentet, da dette er sier noe om rammene for planen. Her kan en være tydeligere ved å liste opp viktige føringer for planarbeidet, slik som Plan og bygningsloven, nasjonale forventninger og regionale føringer. I tillegg kan det være en fordel også inkludere Meld. St. 18 (2016-2017) «Berekraftige byar og sterke distrikt».

Ny kommunelov må også nevnes. Dette med hensyn til at økonomiplanen kan inngå eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel. Det vises her til planfaglig råd:

<https://www.ks.no/fagomrader/samfunnsutvikling/samfunnplanlegging/planfaglig-radsamfunnsdelen-som-politisk-styringsverktoy/>

Satsingsområdene har mange delmål. Det må av den grunn utarbeides sammenhengende strategier for hvert område. Disse skal ligge på et grovkornet nivå med hensyn til holdbarhet og langsiktighet. Det oppleves at rubrikken «Dette gjør vi for å få det til» er noe finmasket og tilnærmet tiltak på enkelte områder. Samfunnsdelen skal ikke ligge på tiltaksnivå. Dette hører til en handlingsdel, koblet til økonomi. Det bør i tillegg utarbeides indikatorer til hvert satsingsområde, slik at en faktisk kan vurdere grad av måloppnåelse for perioden.

Arealkapittelet i samfunnsdelen må ha en klar presisering om at samfunnsdelen er førende for arealdelen. Fortetting bør også være tema på Rødøy.

Både nasjonale og regionale myndigheter legger stor vekt på at kommunene i sin næringspolitikk skal tilrettelegge for utvikling av akvakulturnæringen innenfor bærekraftige rammer. I Salten og ellers i Nordland opererer en rekke selskaper med fokus innenfor akvakultur og eksport av sjømat. Rødøy kommune bør i forbindelse med sitt kommuneplanarbeid aktivt involvere relevante aktører med sikte på utvikling av akvakultur- og sjømatnæringen.

Plan og miljø

Arealdelen til Rødøy kommune er gammel og det er derfor positivt at arealdelen skal revideres når samfunnsdelen er vedtatt. I vårt innspill til planprogrammet som var på høring i fjor ba vi kommunen utarbeide et arealregnskap. Så langt vi kan se er dette ikke gjort i forbindelse med kommuneplanens samfunnsdel.

Vi er opptatt av at arealforvaltningen i kommunen gir forutsigbare rammer for næringsliv og befolkning. I forbindelse med revidering av kommuneplanens arealdel bør det derfor utarbeides et arealregnskap som viser hvilke utbyggingsarealer til ulike formål som ligger inne i eksisterende planer og en vurdering av fremtidig arealbehov for blant annet bolig, næring, og fritidsbebyggelse.

Vi ser at kommunen fremhever at folk ønsker å bo utenfor boligfelt og fokuset vil være på fleksibilitet. Fylkeskommunen understreker at nasjonale føringer for samordnet bolig- areal- og transportplanlegging må legges til grunn for kommunens planlegging. Det er nær sammenheng mellom arealbruk og transport. Utvidet arealbruk generer trafikk. Utbygging av boligområder og arbeidsplasser bør derfor i hovedsak skje innenfor de etablerte tettstedsstrukturene.

Folkehelse

Samfunns- og arealplanlegging legger vilkår for helsetilstanden i ulike grupper i befolkningen. God planlegging styrker folkehelsen gjennom å fremme faktorer som virker positivt på helse og livskvalitet, bidra til en mer rettferdig sosial fordeling av faktorer som påvirker helsen, og beskytte mot risikofaktorer.

Fokus på å redusere sosial ulikhet og øke medvirkning, vil øke sjansen for en samfunnsstruktur som sikrer god og likt helse og omsorg for folk flest. Folkehelseloven har som formål å redusere sosial ulikhet i helse. I planen er det god fokus på satsningsområder som kan sikre eller forbedre god helse og livskvalitet i kommunen. Det vil her være nyttig å ta utgangspunkt i FN bærekraftsmål nr.10.

Folkehelseloven pålegger kommunene å ha oversikt over helsetilstand og positive og negative påvirkningsfaktorer for helse. Oversikten skal være skriftlig og inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi. En drøfting av kommunens folkehelseutfordringer bør inngå i planstrategien (folkehelseloven § 5 og 6). Oversiktsdokumentet skal omfatte opplysninger om og vurderinger av: a) befolknings sammensetning, b) oppvekst- og levekårsforhold, c) fysisk, biologisk, kjemisk og sosialt miljø, d) skader og ulykker, e) helse relatert atferd og f) helsetilstand (folkehelseforskriften § 3). For mer informasjon, se Helsedirektoratets veileder til oversiktsarbeidet: <https://helsedirektoratet.no/Lists/Publikasjoner/Attachments/50/God-oversikt-en-forutsetning-forgod-folkehelse-IS-2110.pdf>. Lenker til verktøy i oversiktsarbeidet er tilgjengelig på fylkeskommunens nettsider: <https://www.nfk.no/tjenester/folkehelse/oversikt-folkehelse/verktoy-i-oversiktsarbeidet/>.

For veiledningsmaterieell knyttet til folkehelse og kommunal planlegging, se Kommunetorget (<http://www.kommunetorget.no/Temaområder/Folkehelse/>), Læringsportal for regional og lokal planlegging (<http://helomplan.no/>), Helsedirektoratets veiledningsside om systematisk folkehelsearbeid (<https://helsedirektoratet.no/folkehelse/folkehelsearbeid-i-kommunen/systematisk-folkehelsearbeid>), samt erfaringer fra prosjekt om helsekonsekvensvurderinger (<http://ostfoldhelsa.no/resultater-fra-erfaringsfylket-foreligger/>). Det vises også til Regional folkehelseplan Nordland (2018-2025) som ble vedtatt av fylkestinget i desember 2017 https://www.nfk.no/innsyn.aspx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=2017077765&scripturi=/innsyn.aspx&skin=infolink&Mid1=15615&

Samferdsel

Samferdselsavdelingen har blant annet ansvar for tilrettelegging, planlegging og gjennomføring av all kollektivtrafikk på land og sjø inkludert skoleskysstilbudet i hele fylket. Trafikksikkerhet for alle reisende fra hjem til bestemmelsessted har stort fokus. I tillegg er lokalisering av nye boligfelt og andre byggeprosjekt, i forhold til rutetraseer og transportkorridorer et viktig saksfelt. Havneutbygginger og havnestruktur i kommunen, også sett i sammenheng med nabokommunenes tilbud, er også av stor viktighet innenfor vårt ansvarsområde.

Høringsdokumentet nevner at godt utbygd infrastruktur kan være avgjørende for nyetableringer, men også for å holde oppe eller beholde næringsliv og bosetting. I tillegg poengteres at det er viktig med god kommunikasjon mellom bygdene innad i kommunen, og til og fra kommunen. Det er viktig da at effektiv, miljøvennlig og helsefremmende persontransport vektlegges.

Samferdselsavdelinga har hatt ansvaret for utarbeidelsen av handlingsprogram for kollektivtransport under Transportplan Nordland. Det vil de neste årene gjennomføres en grundig gjennomgang av kollektivtilbudet i hele fylket for å se om eksisterende løsninger kan forbedres eller bør endres. I denne prosessen legger Samferdselsavdelinga opp til samarbeid med kommunene /regionene.

Under Transportplan Nordland er det også utarbeidet og vedtatt handlingsprogram for aktiv transport, intermodale godstransporter samt fylkesveger og fylkesvegfergesamband. Disse kan lastes ned fra <http://www.nfk.no> - Fylkestingsak 097/13.

Mye av ansvaret for både transportinfrastruktur og transporttilbud er plassert i andre forvaltningsnivå enn kommunen. Vi vil likevel understreke at kommunale myndigheter også har en rolle og et ansvar i planlegging og utvikling av ett best mulig kollektivtilbud for kommunens innbyggere. Det er derfor viktig at kommunen legger nasjonale og regionale planer til grunn for kommunale prosesser, og at arbeidet er basert på dialog med fylkeskommunen.

Veien videre

Nordland fylkeskommune mener foreliggende høringsforslag er et godt utgangspunkt for en endelig plan. Noen justeringer i henhold til kommentarene over er ønskelig at Rødøy kommune foretar. Dette vil styrke plandokumentet ved at det blir et bedre verktøy for oppnåelse av mål og resultat i den nære framtid, men også på lang sikt. Med dette ønskes Rødøy kommune lykke til videre med planarbeidet.

Med vennlig hilsen

Hanne Østerdal
nærings- og utviklingssjef

Tim Christian Moseng
saksbehandler

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke underskrift.

Hovedmottakere:

Rødøy kommune

Postboks 93

8185

VÅGAHOLMEN

Kopi til:

Daniel Albert Weiss

Utskrift av møteprotokoll

for Rødøy formannskap i møte mandag den 19.09.2019

Av 5 medlemmer var 5 tilstede (medregnet møtende varamedlemmer).

Sak 065/2019: KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL – HØRING AV PLANFORSLAG

Jf. saksutredning 15419

Rådmannens innstilling:

Vedlagte planforslag for kommuneplanens samfunnsdel sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i tråd med plan- og bygningsloven. Planforslaget sendes nabokommuner, regionale og nasjonale myndigheter, og kunngjøres i minst en avis. Høringsfristen settes til seks uker.

Vedtak:

Som innstillinga. Enstemmig.

Rett utskrift

Rødøy kommune, formannskapskontoret den 20.09.2019

Slava Korneev, konsulent

